

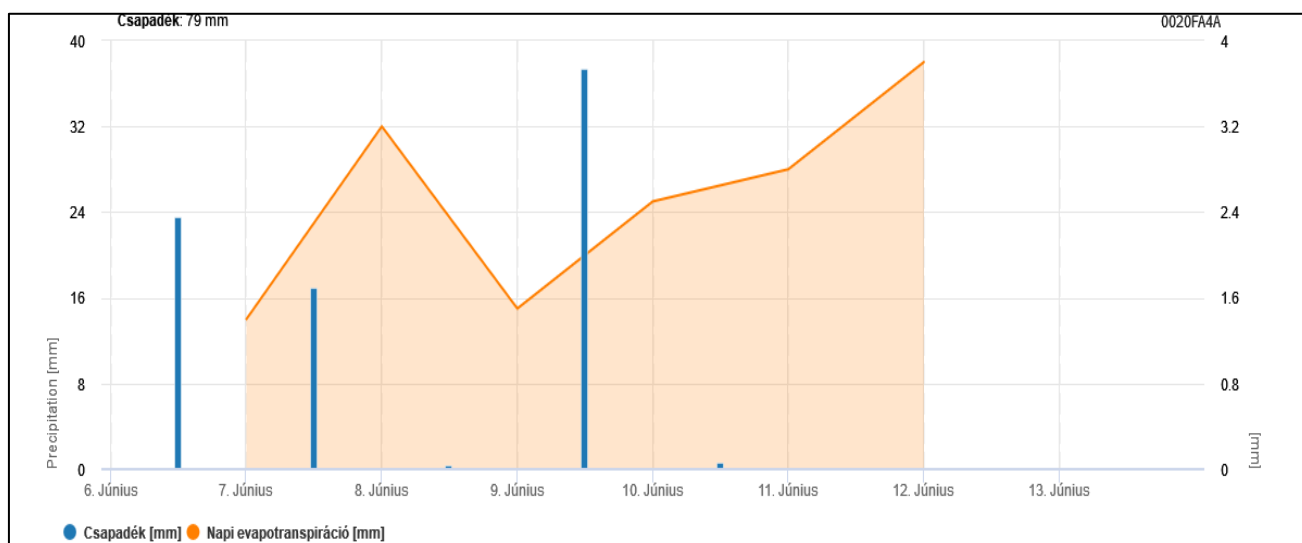

MAGYAR NÖVÉNYVÉDŐ MÉRNÖKI ÉS NÖVÉNYORVOSI KAMARA Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezet

Hajdú-Bihar Megye növényvédelmi időszakos helyzetképe

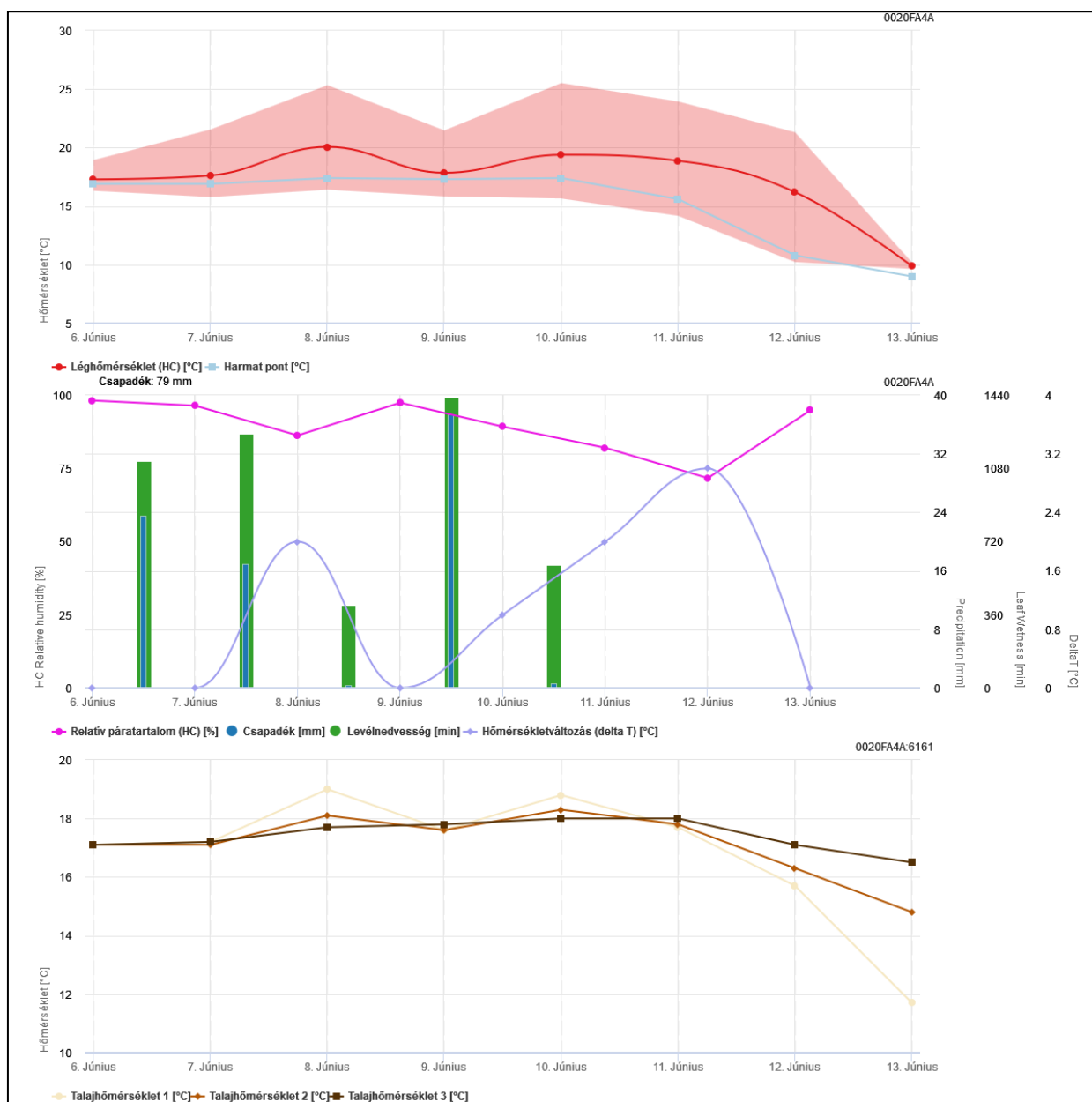
Az elmúlt hét időjárása

Az elmúlt hét időjárását egy a Kárpát-medence felett elhelyezkedő mediterrán ciklon határozta meg. A hét elején naponta többször kialakultak helyi záporok, a délutáni órákban zivatarok. Megyénkben átlagosan 10-30 mm csapadék hullott, de a hevesebb zivatarok környezetében 40 mm feletti mennyiségek is előfordultak. A héten a napi középhőmérséklet 10-19 °C körül alakult, mely néhány tized fokkal elmaradt a sokéves átlagtól.

A csapadék mennyiség és az evapotranspiráció alakulása, Debrecen, 2023.06.06.-06.13.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

A levélnedvesség/páratartalom/talajhőmérséklet alakulása Debrecen, 2023.06.06.-06.13.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

Az elmúlt hét időjárása továbbra is kedvezően alakult a gombabetegségek terjedése szempontjából.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten, előzmények

Fenológiaiák (23. hét)

Őszi búza: korai tejesérés-tejesérés (BBCH 73-75)

Őszi árpa: viaszérés-sárgaérés (BBCH 85-87)

Őszi káposztarepce: a becők többsége elérte a végleges nagyságot-becősárgulás (BBCH 79-80)

Napraforgó: 8-12 leveles állapot (BBCH 18-112)

Kukorica: 8-12 leveles állapot (BBCH 18-112)

Alma: júniusi hullás-dió nagyságú gyümölcsök (BBCH 73-74)

Őszibarack: végső gyümölcsméret-érés kezdete (BBCH 80-81)

Polifág károsítók

Megyénkben a mezei pocok (*Microtus arvalis*) fertőzöttség a lucerna az őszi kalászos, illetve a repce a táblákon nőtt az elmúlt héthez képpent. A pocok populáció betelepődése elkezdődött a gabonába, repcébe és a kapás kultúrákba. Egyelőre a kártétel nem jelentős.

A hörcsög (*Cricetus cricetus*) megjelenését, kártételét egyelőre nem tapasztaltuk.

Szántóföldi növények

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi búzában

A gabona lisztharmat (*Blumeria graminis*) fertőzöttség már nem nőtt az előző héthez képpent, de a legtöbb állományban már a felső levélemeleten és a száron is megtalálható volt. A fertőzöttség mértéke megyénkben jellemzően közepes. A lisztharmat telepek előregedtek, rajtuk konídiumok már csak alig képződtek.

A vörös rozsdá (*Puccinia triticina*) a legtöbb állományban alacsony fertőzöttségi szinten van jelen, de az fogékony fajtákban erőteljes a terjedése volt érzékelhető. A fogékonyabb fajtákban a rozsdá a zászlósleveleken is megtalálható volt.

A sárga rozsdá (*Puccinia striiformis*) fertőzöttség már alig nőtt az elmúlt héthez képpent. A fertőzött levelek elsárgultak, elszáradtak.

A szeptóriás levélfoltosság (*Septoria tritici*) fertőzés már csak a megdőlt állományokban terjedt. A kórokozó terjedése egyre lassúbb, jelentős kártételére már nem kell számítani.

Az elmúlt héten az őszi búza állományok döntő része már a tejesérés állapotában volt, a kedvező környezeti feltételek miatt azonban még mindig nagy volt a fuzárium fertőzési nyomás.

A vörösnakú árpabogár (*Oulema melanopa*) L4-es fejlettségű lárvái még megtalálhatóak voltak az állományokban, de a kártétel mértéke alacsony volt.

A levéltetű fertőzés nem nőtt jelentősen az elmúlt héthez képest,

A poloskák megjelentek a kalászosokon, egyelőre igen alacsony a fertőzöttség mértéke, de továbbra is a folyamatos betelepedés.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi árpában

A liztharmat (*Blumeria graminis*) az őszi árpában mindenütt megtalálható, de telepek többsége el kezdett öregedni, sárgulni és megjelentek a kazmotéciumok is. Az árpában a liztharmat terjedésére már nem kell számítanunk.

Az őszi árpákban a barna levélfoltosság (*Bipolaris sorokiniana*) minden táblán előfordult, a fertőzöttség mértéke jellemzően közepes. Az elmúlt héten a fertőzés megált, a további terjedése már nem várható.

Hálózatos foltosság (*Drechslera teres*) tünete minden táblában megtalálható, de a fertőzés további terjedése már nem volt megfigyelhető. Az elkövetkező héten már nem kell számolnunk a további terjedésével.

Az árpa törperozsda (*Puccinia hordei*) minden táblában megtalálható, a héten fertőzés mértékének növekedése volt megfigyelhető. Az elkövetkező héten az **árpa törperozsda további terjedésére kell számítanunk.**

Őszi káposztarepce

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi káposztarepcében

A repcében a fóma (*Phoma lingam*) a szár alsó részén észlelési szinten minden állományban megtalálható. A kedvező környezeti viszonyok és a fertőzőanyag mennyiségének folyamatos növekedése miatt, a fertőzés gyorsuló terjedésére kell számítani.

A becőkön az alternáriás foltosság (*Alternaria brassicae*) észlelési szinten minden állományban megtalálható. A fertőzés egyelőre alacsony szintű, de a kedvező időjárás miatt a fertőzés gyors terjedésére kell számítani.

A repcebecő-szúnyog (*Dasineura brassicae*) kártétele minden tábla szegélyében megtalálható az idei csapadékos időjárás kedvezett a felszaporodásához. A megyénkben a kártétel mértéke alacsony, szórványos.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a napraforgóban

A napraforgó állományokban csak szórványosan, elvétve lehetett a napraforgó peronoszpórával (*Plasmopara halstedii*) találkozni. A fertőzés mértéke az észlelési küszöb környékén alakult.

Az állományokba az alsó leveleken megjelent az alternariás levélfoltosság (*Alternaria helianthi*, *A. helianthificiens*). A fertőzöttség mértéke egyelőre alacsony.

Alternaria kezdeti fertőzés fotó: Nagy László

A napraforgóba a levéltetvek a fiatal leveleken szinte minden táblán megtalálhatóak. A szárnyas alakok eltűntek, ezért már csak az elhanyagolt, kezeletlen táblákon jelentős a kártétel.

Az elmúlt heti csapadék hatására, tömeges gyomkelés volt tapasztalható.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a kukoricában

A kukoricamolylepke (*Ostrinia nubilalis*) első nemzedékének az első hím példányai megjelentek a fénycsapdában.

A gyapottok-bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) alacsony számban, de folyamatosan jelen van a csapdában.

A kukoricabogár (*Diabrotica virgifera*) lárvakelése elkezdődött, egyelőre alacsony a kártétel mértéke, illetve a csapadékos időjárás miatt a gyökerek gyorsan regenerálódnak.

Az elmúlt heti csapadék hatására, tömeges gyomkelés volt tapasztalható.

Kertészeti növények

Alma

Az elmúlt hét időjárása kedvezett a gombabetegségek terjedéséhez.

Az almában még mindig jelentős az almafa lisztharmat (*Podosphaera leucotricha*) fertőzés, a hajtásvégi primer fertőzések intenzíven fertőznek, több ültetvényben már szekunder fertőzésre utaló tüneteket is lehet látni. A kedvező időjárás miatt a lisztharmat intenzív terjedésére kell számolni az érzékeny fajtákban.

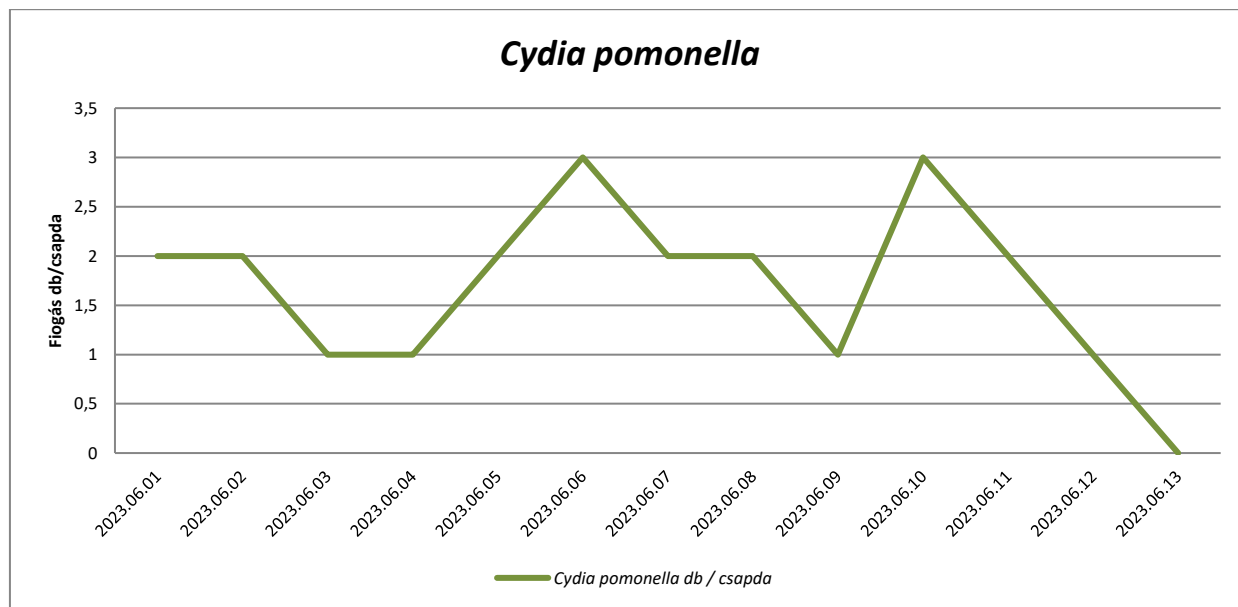
Az alma varasodás (*Venturia inaequalis*) számára szintén kedvezőek az időjárási feltételek, de megynkben még észleltünk jelentősebb mértékű fertőzést. A kórokozó számára kedvező időjárás miatt, a terjedésével számolnunk kell.

A csapadékos időjárás miatt több ültetvénybe felütötte a fejét a tűzelhalás (*Erwinia amylovora*), a fertőzöttség mértéke a fajta fogékonyságtól függően alakul.

Az ültetvényekben az almalevél pirosító (*Dysaphis devecta*) fertőzöttség mértéke folyamatosan nő, jelenleg közepes.

Az almalevél-aknázómoly és sátorosmoly folyamatosan nagy mennyiségben van jelen a csapdákbán, a fogások száma már túl vagyunk a rajzáscsúcson, elkezdődött a tojásrakás időszaka.

Az almamoly első nemzedéke túl van a rajzáscsúcson elkezdődött a tojásrakás, a védekezések elvégzése még indokolt.

Debrecen, 2023.06.13